

Statsråden

Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref
th/ah

Vår ref
26/1324

Dato
15. april 2026

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Margit Bye, Une Bastholm, Frøya Skjold Sjursæther, Julie E. Stuestøl, Ingrid Liland og Marius Langballe Dalin om sterkere beskyttelse av naturverdiene i Oslofjorden og en egen oslofjordlov – Dokument 8:251 S (2025–2026)

Jeg viser til brev 7. april 2026 fra leder av Stortingets energi- og miljøkomite vedlagt forslag fra stortingsrepresentantene Margit Bye, Une Bastholm, Frøya Skjold Sjursæther, Julie E. Stuestøl, Ingrid Liland og Marius Langballe Dalin om sterkere beskyttelse av naturverdiene i Oslofjorden og en egen oslofjordlov.

Forslaget lyder:

«1. Stortinget ber regjeringen utrede og legge frem forslag om en egen lov om Oslofjorden (oslofjordloven) etter modell av lov 5. juni 2009 nr. 35 om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven), med det formål å sikre en helhetlig, langsiktig og forpliktende forvaltning av Oslofjorden og dens økosystem.

Loven skal blant annet:

- Sikre en helhetlig og økosystembasert forvaltning av Oslofjorden som forplikter alle relevante myndigheter til å beskytte og restaurere fjordens naturverdier.
- Styrke vernet av naturmangfold, friluftsliv og allmennhetens tilgang til strandsonen og fjorden.
- Etablere strengere nasjonale rammer for arealbruk, forurensing og naturinngrep som påvirker økosystemet i Oslofjorden, herunder byggetiltak i Oslofjordens nedbørsfelt og forvaltning av kantsoner. Statsforvalteren skal få sterkere myndighet til å ivareta disse interessene.
- Bidra til bedre koordinering mellom stat, fylkeskommuner og kommuner.

2. Stortinget ber regjeringen etablere flere nye verneområder i Oslofjorden og vurdere utvidelser av nasjonalparkene Færder og Hvaler.»

Til forslag 1

For å forsterke og supplere arbeidet under vannforskriften, og de regionale vannforvaltningsplanene som også dekker Oslofjorden, ble det i 2021 utarbeidet en egen Oslofjordplan. Planen inneholder en rekke tiltak for å bedre fjordens tilstand.

Regjeringen prioriterer arbeidet med å bedre Oslofjordens tilstand høyt. Vi har aktivt fulgt opp Oslofjordplanen og gjennomført en rekke tiltak, særlig når det gjelder viktige påvirkninger som avrenning fra jordbruk, utslipp fra avløp og påvirkning fra fiskeri.

Vi er samtidig langt ifra i mål. Det vil ta tid å nå god tilstand, og det er fortsatt et stort behov for å forsterke innsatsen. Regjeringen vil derfor i løpet av 2026 lansere en ny Oslofjordplan.

Jeg mener dagens ordning, med en Oslofjordplan som koordinerer og samordner innsatsen, i kombinasjon med stadig strengere regler rettet mot påvirkningene på fjorden, er godt egnet for at fjorden skal oppnå god tilstand, og at det ikke er behov for en egen oslofjordlov.

Jeg viser i denne sammenheng til at forslagsstillerne selv i sin begrunnelse for forslaget nevner at det viktigste er at det etableres nye og effektive nasjonale verktøy for å redde fjorden, ikke nøyaktig hvordan dette gjøres. Forslagsstillerne nevner at dette kan løses på ulike måter, enten ved å forsterke dagens lover og regler, ved å utrede og etablere en større marin nasjonalpark som dekker mesteparten av fjorden, eller ved å etablere en egen oslofjordlov.

I forslaget nevnes markaloven som modell. Formålet med markaloven er å fremme og tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelse og idrett. Videre skal loven sikre Markas grenser, og bevare et rikt og variert landskap og natur og kulturmiljø. Loven er tilpasset hva som i størst grad motvirker ivaretaging av disse formålene. De fleste bygge- og anleggstiltak er derfor i utgangspunktet forbudt i Marka.

I tillegg til nedbygging av 100-metersbeltet langs sjøen og verdifulle gruntvannsområder, er Oslofjorden utsatt for langt flere og mer sammensatte påvirkningsfaktorer enn de markaloven regulerer. Markaloven er derfor etter min vurdering lite egnet som mal for ivaretaging av Oslofjorden.

Vi har allerede lover som gjør det mulig med tilpassede og strengere regler for påvirkningene på Oslofjorden. Dette gjelder for eksempel forurensningsloven, som blant annet gir mulighet til å stille krav om nitrogenfjerning ved avløpsrensaneanlegg i fjordens nedbørsfelt.

Videre har plan- og bygningsloven et byggeforbud i 100-metersbeltet langs sjøen som også gjelder i Oslofjorden. Byggeforbudet er konkretisert i statlige planretningslinjer, der kystkommunene i Oslofjordregionen ligger i sonen med de strengeste føringene.

Retningslinjene slår fast at byggeforbudet i 100-metersbeltet skal praktiseres strengt i planleggingen, og dispensasjoner skal unngås. Det er etter loven også mulig å gjøre andre grep, som å legge myndigheten til å gi dispensasjon midlertidig til regionalt eller statlig organ og gi forbud mot særskilte bygge- og anleggstiltak.

Jeg viser videre til at det i medhold av havressurslova nå er innført tre store nullfiskeområder i fjorden. Med hjemmel i blant annet jordlova er det også innført et nasjonalt gjødselregelverk med flere egne bestemmelser for Oslofjordens nedbørsfelt, og regionale miljøkrav.

Jeg kan forsikre forslagsstillerne om at regjeringen i forbindelse med arbeidet med en ny Oslofjordplan vurderer nye kraftfulle tiltak, herunder strengere regler for påvirkningene på fjorden. Vi tar etter høring av et forslag sikte på å lansere en endelig ny Oslofjordplan i løpet av høsten.

Til forslag 2

Det er et nasjonalt mål å ta vare på et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner. Vern er vårt mest kraftfulle virkemiddel for å bevare natur på tvers av sektorer og i et langsiktig perspektiv. I Oslofjorden ligger blant annet tre større nasjonalparker med hovedsakelig marint areal; nasjonalparkene Færder, Ytre Hvaler og Jomfruland. Umiddelbart i tilknytning til Ytre Hvaler nasjonalpark ligger Rauerfjorden marine verneområde, som ble opprettet i 2021. Samlet er mer enn 20 prosent av Oslofjorden nå vernet.

1. januar 2026 ble det innført tre nullfiskeområder i Oslofjorden; Indre Oslofjord, Færder og Ytre Hvaler. De to sistnevnte områdene overlapper i stor grad med eksisterende verneområder. I nullfiskeområdene er alt fiske forbudt, både yrkesfiske og fritidsfiske.

Regjeringen arbeider med å gjennomføre marin verneplan fra 2004, som til sammen består av 36 hovedsakelig kystnære områder. 23 av områdene er hittil vernet. I tillegg er det satt i gang arbeid med å identifisere nye kandidatområder for marint vern. Dette inkluderer områder utenfor territorialfarvannet, som er aktuelle for vern etter den nye havvernloven som trådte i kraft 1. januar 2026. Jeg vil derfor vurdere nye kandidatområder for marint vern, inkludert nye og utvidelse av eksisterende verneområder i Oslofjorden, som en del av dette arbeidet.

På denne bakgrunn anbefaler jeg at forslagene ikke vedtas.

Med hilsen

Andreas Bjelland Eriksen